

Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως – Ασκός 2021

Η φιλόστοργη μητέρα μας Εκκλησία, επειδή ακριβώς γνωρίζει πολύ καλά τις ανθρώπινες αδυναμίες και την διακρίνει πάντα το φιλόανθρωπο πνεύμα, προκειμένου να μας παρηγορήσει και να μας ενδυναμώσει ώστε να μην αφήσουμε στη μέση την προσπάθεια, αλλά να την συνεχίσουμε και να την φέρουμε σε πέρας, μας προτρέπει σήμερα να προσκυνήσουμε τον Τίμιο Σταυρό. Πίσω από τον Σταυρό, αφήνει να φανεί το λαμπερό Φως της Αναστάσεως, σαν να μας λέει: Μην δίνετε καθόλου σημασία στις δυσκολίες, αυτός ο ανηφορικός δρόμος που τώρα βαδίζετε, οδηγεί στην Ανάσταση! Μεγάλη Τεσσαρακοστή σημαίνει πορεία προς το Πάσχα.

Ιστορικά μνημονεύουμε την εύρεση του Τιμίου Σταυρού από την Αγία Ελένη, η οποία τιμάται την 6η του μηνός Μαρτίου, όπως μας αναφέρει ο ιερός συναξαριστής.

Επειδή όμως η ημέρα αυτή συμπίπτει με την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή και δεν μπορεί να εορτασθεί με λαμπρότητα, καθότι η περίοδος είναι πένθιμη και οι Ιερές Ακολουθίες ακολουθούν το τυπικό της τεσσαρακονθημέρου νηστείας, δηλαδή δεν τελείται πλήρης Θεία Λειτουργία, η εορτή αυτή τοποθετήθηκε την Τρίτη Κυριακή της Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Στη μετάθεση αυτή συνέβαλαν οι Πατέρες της Ιεράς Μονής Στουδίου, οι οποίοι και αναδιάρθρωσαν τις Ακολουθίες του Ιερού Τριωδίου κατά τον 8ο αιώνα.

Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως, λοιπόν, σήμερα. Τι σημαίνει, όμως, προσκύνηση; Προσκύνηση δεν σημαίνει απλά να αγγίζουμε τα χείλη μας πάνω στο ξύλο του Σταυρού, αλλά να ακουμπήσουμε την καρδιά μας, την ψυχή μας πάνω στην αλήθεια του Σταυρού. – Ποια είναι η αλήθεια του Σταυρού; Ας αφήσουμε τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο να μας την περιγράψει. «Ο Σταυρός, λέει ο μεγάλος Πατέρας της Εκκλησίας μας, κατήργησε την αμαρτία, έγινε για την οικουμένη καθαρικό φάρμακο, μέσο συμφιλίωσης μετά από πολυχρόνια έχθρα ανάμεσα στον άνθρωπο και το Θεό. Ο Σταυρός του Κυρίου άνοιξε τις πόρτες του ουρανού, έκανε τους εχθρούς φίλους, επανέφερε τον άνθρωπο που είχε πέσει στον ουρανό, εγκατέστησε την ανθρώπινη φύση μας στα δεξιά του θρόνου του Θεού, μας χάρισε άπειρα άλλα αγαθά. Ο Σταυρός είναι το σημείο και το σύμβολο της σωτηρίας μας και της ελευθερίας όλων των ανθρώπων και της επιείκειας και αγάπης του Κυρίου μας προς εμάς. Αυτός ο Σταυρός έσωσε και επανέφερε στο Θεό την οικουμένη, έδιωξε την πλάνη, επανέφερε την

αλήθεια, την γη την έκανε ουρανό, τους ανθρώπους τους έκανε Αγγέλους. Εξ' αιτίας αυτού οι δαίμονες δεν είναι πλέον φοβεροί, αλλά άξιοι περιφρονήσεως, ούτε ο θάνατος είναι θάνατος, αλλά ύπνος. Εξ' αιτίας αυτού, όλα όσα ήταν αντίθετα στην σωτηρία μας κατέρρευσαν και καταπατήθηκαν».

Για να κατανοήσουμε το μυστήριο του Σταυρού, πρέπει να προστρέξουμε στην ζωή και στα κείμενα των Αγίων, οι οποίοι δεν είναι τίποτε άλλο παρά σταυρωμένες προσωπικότητες. Για τον Άγιο, ο Σταυρός δεν είναι ένα σύμβολο, αλλά τρόπος και στάση ζωής. Είναι η πηγή του, ο κόσμος του, το κέντρο του. Ο Σταυρός βιώνεται από όλους τους προπάτορες και τους προφήτες. Οι Πατέρες της Εκκλησίας ρίχνουν ερμηνευτικό φως στο χώρο της Παλαιάς Διαθήκης. Στα ερμηνευτικά τους κείμενα, πολλοί από τους Πατέρες θεωρούν «το ξύλον του Παραδείσου», ως την πρώτη προτύπωση του Τιμίου Σταυρού.

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς και ο Όσιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, σημειώνουν ότι, η διά χειρός ευλογία του πατριάρχου Ιακώβ επί των κεφαλών των Υιών του «προετύπου τον του Χριστού Σταυρόν τον Πανάγιον» .

Ο Άγιος Ανδρέας Κρήτης, ερμηνεύοντας την θυσία του Αβραάμ μας λέει, πως τα ξύλα που κουβαλούσε στην πλάτη του για τη θυσία ο Ισαάκ, προεικονίζουν τον Τίμιο Σταυρό, που ο Υιός του Θεού, δέχθηκε στον ώμο του και πορεύτηκε με αυτόν ως τον τόπο του μαρτυρίου του.

Ο ιερός Χρυσόστομος, βλέπει τον Σταυρό του Χριστού να προτυπώνεται στην ράβδο του Μωυσή, με την οποία χώρισε τα ύδατα και έσωσε τον λαό του Θεού. «Δια της ράβδου ανεκαλέσατο ο Θεός το γένος των Εβραίων εκ πικράς δουλείας και Σταυρού τύπος ην αυτούς ο σώζων»(PG11 912A, Εις την προσκύνηση του Τιμίου Ξύλου).

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, τον οποίο εορτάσαμε την περασμένη Κυριακή, αναφέρεται στην προσκύνηση του Τιμίου Σταυρού. " Όχι μόνο τη Θεία εικόνα του Κυρίου έχουμε υποχρέωση να προσκυνούμε αλλά και τον τύπο του Τιμίου Σταυρού του. Πρόκειται για το μέγιστο σημείο και κραταιό τρόπαιο του Χριστού κατά του διαβόλου και κάθε αντικείμενης σ' Αυτόν δυνάμεως, γι' αυτό και οι διαβολικές δυνάμεις όταν αντικρίσουν τον Τίμιο Σταυρό φεύγουν φρίττοντας. Ο τύπος του Ζωοδότου Ξύλου δοξάσθηκε πριν απ' τους προφήτας και θαυματουργήσε τα μέγιστα, αλλά και πριν από την Δευτέρα Παρουσία του κρεμασθέντος σ' αυτό Κυρίου Ιησού Χριστού, ο οποίος μέλλει να έρθει πάλι για να κρίνει ζωντανούς και

κοιμηθέντες, θα εμφανισθεί προηγουμένως στον ουρανό ως μεγάλο, φρικτό και θαυμαστό σημείο ο Σταυρός, με δύναμη αφάνταστη και δόξα ανεκλάλητη.

Ακούσαμε στο Ιερό Ευαγγέλιο να λέει ο Κύριος «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι. Ποιος ὅμως εἶναι ὁ δρόμος τοῦ σταυροῦ; Τί σημαίνει «ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ»; Σημαίνει να καταλάβει ὁ χριστιανὸς πῶς ἀπὸ τῆ στιγμῆ που πήρε τὴν ἀπόφαση να ἀκολουθήσει τὸ Χριστὸ πρέπει να εἶναι ἕνας νεκρὸς! Ἐνας ἄνθρωπος, δηλαδή, που ἔχει νεκρώσει ἀμαρτωλά ἐπιγεια ἐνδιαφέροντα, δεν ἐπιθυμεί τίποτε ἀπολύτως ἀπὸ τὶς ἀμαρτωλὲς ἡδονὲς καὶ τὶς δόξες τῆς γῆς! Ποιος, λοιπὸν, μπορεῖ να πει ὅτι τὸ ἔχει ἐπιτύχει αὐτό;

Και ὅμως αὐτὴ τὴν τελειότητα ζητᾶει ἀπὸ τοὺς πιστοὺς ἀκολουθούς Του ὁ Κύριος. Καὶ δεν τὴ ζητᾶει για κάποια δική Του ωφέλεια. Ὁχι! Τὴ ζητᾶει ἀκριβῶς για να τοὺς προφυλάξει ἀπὸ ἕνα σοβαρότατο κίνδυνο. Τὸν κίνδυνο να ἀρνηθοῦν τὴν πίστη τοὺς σ' Αὐτόν, καθὼς θα εἶναι ἀναγκασμένοι να ζουν σ' ἕνα διεφθαρμένο κόσμο.

Ὁ Τίμιος καὶ Ζωοποιὸς Σταυρὸς ἀπὸ ὄργανο τῆς καταδίκης προβάλλεται ὡς σύμβολο θριάμβου καὶ ζωῆς, γίνεται τρόπαιο νίκης καὶ θρόνος τοῦ Βασιλέως Χριστοῦ, πάνω στον ὁποῖο «δια τοῦ ἰδίου αἵματος καὶ τῶν ἰδίων δακτύλων βαφαῖς ἐρυθραῖς υπέγραψε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀμαρτίας» (Εβρ. 12, 2). Ὁ τίμιος Σταυρὸς εἶναι τὸ στήριγμα ὅλων τῶν πιστῶν, τὸ ἀκαταμάχητο ὄπλο μας, τὸ ἀκατάλυτο τεῖχος πού περιτειχίζει τὴν Ἐκκλησία μας, εἶναι ὁ Παράδεισός τῆς. Ἡ σίγουρη καὶ πολὺ ἀποτελεσματικὴ παρηγοριά μας καὶ ἀνακούφιση στὶς ἀδικίες, στὶς συκοφαντίες, στὶς ἀπάτες, στὺς φθόνους, στὰ ψεῦδη, στὰ ἐγκλήματα που μας κατακλύζουν καθημερινὰ καὶ φαρμακώνουν ὀλόκληρη τὴν ζωὴ μας.

Προσκυνώντας τὸν Τίμιον Σταυρὸν τὸν παρακαλοῦμε να μας ἐνισχύει καὶ εἰς τὸν ὑπόλοιπο χρόνο τῆς Μεγάλῃς Σαρακοστής καὶ να μας διατηρεῖ ἀτρωτοὺς ἀπὸ τοὺς διαβολικοὺς πειρασμούς. Ἐνθυμούμενοι ἕναν Ἕμνο τοῦ Ὁρθροῦ τῆς Μεγάλῃς Δευτέρας προβληματιζόμαστε, διότι ἀπὸ σήμερα καλοῦμαστε να βαδίσουμε μαζί με τὸν Κύριο μας πρὸς τὸ πάθος καὶ να συσταυρωθοῦμε μαζί Του. Καὶ αὐτό μπορεῖ να γίνεῖ, μόνον ἀν καθαρίσουμε τὸ πνεῦμα μας ἀπὸ κάθε κακὴ σκέψη καὶ ἀν νεκρώσουμε τὶς ἀμαρτωλὲς ἡδονὲς τῆς ζωῆς. Ἀς λάμψει, λοιπὸν, ὁ Σταυρὸς στὴν εὐλογημένη αὐτὴ περίοδο με «τας φεγγοβόλους ἀστραπὰς του» τὶς καρδιές μας. Ἀς θωρακίσει τὴν ψυχὴ μας ἐνάντια στὺς ἀοράτους καὶ ἐπιθετικοὺς

δαίμονες εις δόξαν Χριστού. Ας μας αξιώσει δε να προσκυνήσουμε τα σωτήρια Παθήματα και τη Λαμπροφόρο Ανάστασή Του.

Η αήττητος και ακατάλυτος και θεία δύναμις του Τιμίου και Ζωοποιού Σταυρού μη εγκαταλίπης ημάς τους αμαρτωλούς.